

Adviesraad

Sociaal
Domein

Gemeente Rucphen

Rucphen - Schijf - Sprundel - St. Willebrord - Zegge

Gemeente Rucphen
College van B&W
Binnentuin 1
4715 RW Rucphen

Rucphen, 5 september 2021

**Onderwerp: Reactie op het conceptbeleidsplan 2021-2024 en beleidsregels 2021 Financiële Zorg
Gemeente Rucphen**

Geachte College,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het conceptbeleidsplan 2021-2024 en beleidsregels 2021 Financiële Zorg en stellen het op prijs dat we vroegtijdig zijn betrokken bij het beleid rondom Financiële Zorg.

Uit onderzoek blijkt dat bijna één op de vijf huishoudens in Nederland te maken heeft met risicovolle schulden, problematische schulden of valt onder een Financiële Zorgtraject. Uit onderzoek door CBS (2018) blijkt dat 7,1% van de huishoudens in gemeente Rucphen problematische schulden hebben.

Ook blijkt dat er niet een specifieke groep aan te wijzen is die kampt met schulden. Mensen met een hoge sociaaleconomische status kunnen evengoed worden geconfronteerd met schulden door allerlei omstandigheden. Het is vaak een hoge drempel om hulp te zoeken en dat resulteert in een relatief grote groep "onzichtbare" schuldenaren met problematische schulden.

De gevolgen achter de voordeur bij schuldenaren zijn ingrijpend. Het kan op termijn leiden tot chronische gezondheidsklachten, sociaal isolement, depressie, ziekteverzuim en problemen in relationele sfeer.

Om grote financiële problemen te voorkomen zijn de 6 gemeenten in West-Brabant in 2020 gestart met het project "Vroeg Eropaf". Deze nieuwe werkwijze heeft als doelstelling dat inwoners proactief worden benaderd bij betalingsachterstanden op hun vaste lasten.

Op dit moment zijn diverse onderdelen van de uitvoering van schuldhulpverlening bij verschillende partijen belegd. Versnippering van deze ondersteuning geeft onduidelijkheid bij de inwoners. Tevens worden andere problemen naast financiële problemen nog onvoldoende meegenomen en integraal benaderd binnen het sociaal domein.

In het beleidsplan Financiële Zorg 2021-2024 worden vervolgstappen gezet om de schuldhulpverlening verder te optimaliseren.

Aankomende beleidsperiode zal financiële problematiek met voorrang worden aangepakt, in het bijzonder bij multi problematiek. Tevens zal er worden toegewerkt naar een vast team van schuldhulpverleners in dienst van de gemeente, zodat de lijnen kort zijn met andere samenwerkingspartners binnen het sociaal domein.

Als adviesraad Sociaal Domein hebben wij de volgende aanvullende vragen en opmerkingen:

- Integrale aanpak komt rondom financiële problematiek, in het bijzonder bij multi problematiek.

De adviesraad is een groot voorstander van één gezin, één plan. Het is een feit dat bij multi problematiek er vaak ook geldproblemen zijn. Echter zien we in het beleid onvoldoende terugkomen dat de afspraken integraal worden geformuleerd en aangepakt. Is budget of capaciteit per domein leidend of de hulpvraag en juiste ondersteuning?

Het is zeer wenselijk dat zorg en ondersteuning wordt aangeboden zonder belemmeringen vanuit systemen, financiering of tegengestelde regels. De hulpvraag moet centraal staan en niet het aanbod. Zowel van burgers als van uitvoerders vernemen wij dat de verschillende zorg- en welzijnsdomeinen nog te vaak naar elkaar wijzen zonder eenduidig plan en aanspreekpunt waardoor de hulpvraag niet adequaat wordt opgepakt.

- Armoedebeleid

Armoede wordt in het beleidsplan gelijktijdig met schulden genoemd. De adviesraad adviseert u in de opsporing van armoede op te nemen als vroeg signalering.

Door het opsporen van armoede als doel te stellen, voordat er schulden onderstaan, kun je vroegtijdig ondersteuning bieden aan de burger. Bovendien kan er dan worden ingesprongen op de financiële begeleiding van inwoners in plaats van het oplossen van schulden. Voorkomen van schulden is beter dan het oplossen van schulden.

Onder punt 1.2 "Integraal armoedebeleid Rucphen" is het uitgangspunt dat u armoede van generatie op generatie wilt voorkomen. In de beleidsregels, financiële Zorg onder Artikel 5 Verplichtingen 3.c, is als verplichting opgenomen dat de meerderjarige kinderen een financiële bijdrage leveren aan het huishouden. Echter op deze manier krijgen de meerderjarige kinderen geen kans om zelf ook een eigen buffer op te bouwen voor zichzelf en komen automatisch als volgende generatie terecht in een financieel minder goede situatie. Wij vragen uw aandacht hiervoor.

- Communicatie- en actieplan "Vroeg Erop Af"

Een van de doelstellingen in het beleidsplan is dat in 2021 50% van de meldingen rondom schuldhulpvraag van de vroeg signalering wordt opgepakt.

Het uitgangspunt van dit traject is zo vroeg mogelijk erop af en wij stellen ons de vraag wat u gaat doen om dit percentage te vergroten.

Vroeg signalering is succesvol als de burger, diens omgeving, de professionals en vrijwilligers weten waar ze terecht kunnen voor vragen of zorgen en dat de schuldhulpverlening daadwerkelijk wordt ingezet.

Het sociale vangnet, scholen, wijkverpleegkundigen, huisartsenpraktijken en (sport)verenigingen vangen vaak al eerder signalen op dat er financiële problemen zijn. Zij moeten kunnen overleggen als er zorgen zijn en de burger kunnen verwijzen naar een vertrouwde, laagdrempelige schuldhulpverlener. Een meer jaren communicatieplan is essentieel om Vroeg Erop Af structureel in te zetten aankomende jaren.

- Uitgangspunt: waar het kan op eigen kracht en waar het nodig is met (langdurige) ondersteuning

U refereert in de uitgangspunten dat u het wilt oplossen voor de burger. Het is al een hele stap dat er hulp wordt gezocht bij schuldenproblematiek en er moet dan ook worden voorkomen dat er betuttelend of belerend een oplossing wordt opgedragen. Het is belangrijk dat er geen recidief ontstaat.

De adviesraad zou graag als uitgangspunt zien dat de burger geholpen wordt met de bewustwording van de problematiek en toewerkt naar eigen kracht en zelfredzaamheid (positieve gezondheid), en waar het moet de ondersteuning geborgd wordt ter voorkomen van een structurele terugval.

Voor meer informatie over positieve gezondheid en welzijn verwijzen wij u naar Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 en het Bolk-model voor Positieve Gezondheid en Leefomgeving (link).

- Vaste medewerkers schuldhulpverlening

Vanaf 2022 zal worden ingezet op schuldhulpverleners in dienst van de gemeente Rucphen. Wij steunen deze verandering. Een bekende naam, gezicht en telefoonnummer biedt een vertrouwde basis voor onze inwoners om hun financiële zorgen te kunnen bespreken.

- Formatie schuldhulpverlening

Voor de Coronacrisis kregen wij zeer regelmatig vanuit de burgers, (vrijwillige) organisaties en schuldhulpverleners zorgwekkende signalen dat de wachttijd van intake, plan van aanpak en de uitvoering veel te lang op zich liet wachten. In het aankomende beleid wordt gesteld dat de hulp binnen vastgestelde termijnen wordt opgepakt.

Wij gaan ervanuit, gezien de proactieve houding van de gemeente, dat er voldoende capaciteit wordt vrijgemaakt. Indien men hulp aanvaard is het van belang de schuldenaren op korte termijn te gaan helpen.

Biedt vervolgens deze hulp aan in een veilige omgeving. Wij vernemen signalen dat onze inwoners zich voelen bekeken in de spreekkamers van het gemeentehuis. Waar het kan zou het prettig zijn dat de ondersteuning thuis aan de keukentafel, in de dorpshuizen, of bij de huisarts kan worden geboden.

- Pact tegen armoede

Binnen de beleidstermijn wordt er een Pact tegen armoede opgericht. Dit moet gaan bijdragen dat mensen in beginnende armoede eerder gebruik maken van de beschikbare hulp en ondersteuning. Als adviesraad verzoeken wij u de huidige (vrijwillige) organisaties als deelnemer van het Pact uit te nodigen. Zij hebben veel kennis, ervaring en een groot netwerk ter ondersteuning. Zeker bij generatie armoede zullen partijen de handen in elkaar moeten slaan om dit te doorbreken.

- Beschermingsbewind

Een relatief behoorlijk aantal burgers binnen gemeente Rucphen maakt gebruik van beschermingsbewind. Is er een beeld bij of dit aantal gaat groeien aankomende jaren en zijn er andere mogelijkheden, in overleg met de ondersteunende partijen, om dit anders in te richten?

Wij hopen u met dit advies voldoende te hebben geïnformeerd. Indien gewenst zijn gaarne bereid ons advies verder toe te lichten.

Hoogachtend,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein

Mevrouw A.E.M. Suijkerbuijk- Huijskens
Secretaris